บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษาโดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. จังหวัดสุรินทร์
2. ภาษาในจังหวัดสุรินทร์
3. เปรียบเทียบระบบเสียงในภาษาเขมรถิ่นไทยและภาษาไทย
4. วรรณยุกต์ไทย
5. การเรียนรู้ภาษาที่สอง
6. การวิเคราะห์เปรียบต่าง (Contrastive Analysis)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

<u>จังหวัดสุรินทร์</u>

สุรินทร์เป็นจังหวัดในภาคอีสานตอนล่าง เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่สมัยขอมในปี พ.ศ. 2306 ปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา หัวหน้าหมู่บ้านได้ย้ายผู้คนมาตั้งบ้านเรือนใหม่ที่บ้านคูประทาย ซึ่งเป็นตัวเมืองสุรินทร์ในปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อเป็น “เมืองประทายสมันต์” โดยมีพระสุรินทรภักดีศรีณรงค์จางวาง เป็นเจ้าเมืองคนแรกและได้รับการเปลี่ยนชื่อเป็น “เมืองสุรินทร์” เมื่อ พ.ศ. 2329 ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดมหาสารคาม ทิศใต้ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์

จังหวัดสุรินทร์แบ่งการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอชุมพลบุรี อำเภอท่าตูม อำเภอจอมพระ อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอรัตนบุรี อำเภอสนม อำเภอศรีขรภูมิ อำเภอลำดวน อำเภอบัวเชด อำเภอสำโรงทาบ อำเภอสังขะ และกิ่งอำเภอศรีณรงค์ (ธวัชชัย, 2546: 100)

จาก 13 อำเภอข้างต้นนั้นมีถึง 10 อำเภอในจังหวัดสุรินทร์ที่ประชากรพูดภาษาเขมร โดยที่อำเภอเมือง มีประชากรที่พูดภาษาเขมรมากที่สุด คือ 152,526 คน (สุวิไล และอรวรรณ, 2539: 16) รองลงมา คือ อำเภอปราสาท 118,676 คน และอำเภอกาบเชิง 53,786 คน เนื่องจากในอำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์ มีประชากรที่พูดภาษาเขมรได้มากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาประชากรในอำเภอเมือง

ภาษาในจังหวัดสุรินทร์

ประชากรในจังหวัดสุรินทร์นอกจากจะใช้ภาษาไทยแล้วยังใช้ภาษาถิ่นอื่นๆ ได้แก่ เขมร ส่วย และลาวควบคู่กับภาษาไทย ภาษาเขมรเป็นภาษาพูดที่กระจายอยู่ทุกอำเภอในจังหวัดสุรินทร์ แต่หนาแน่นที่สุดที่อำเภอเมือง อำเภอท่าตูม อำเภอลำดวน อำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ กิ่งอำเภอพนมดงรัก กิ่งอำเภอเขวาสินรินทร์ อำเภอศีขรภูมิ และอำเภอจอมพระ ส่วนภาษาส่วยนั้นใช้มากที่สุดที่อำเภอสำโรงทาบ อำเภอท่าตูม กิ่งอำเภอศรีณรงค์ อำเภอจอมพระและอำเภอศีขรภูมิ ส่วนกลุ่มภาษาลาวใช้มากที่สุดที่อำเภอสนม อำเภอรัตนบุรี อำเภอชุมพลบุรี และกิ่งอำเภอโนนนารายณ์

ลักษณะภาษาเขมรถิ่นสุรินทร์

ภาษาเขมรเป็นหนึ่งในภาษาหลักของภาษากลุ่มออสโตรเอเชียติก และได้รับอิทธิพลมาจากภาษาสันสกฤตและภาษาบาลีพอสมควร ซึ่งอิทธิพลเหล่านี้มาจากอิทธิพลของพุทธศาสนา และศาสนาฮินดู ต่อวัฒนธรรมของชาวเขมร ในขณะที่อิทธิพลอื่นๆ เช่น จากภาษาไทยและภาษาลาว เป็นผลมาจากการติดต่อกันทางด้านภาษา และความใกล้ชิดกันในทางภูมิศาสตร์ ภาษาเขมรแปลกไปจากภาษาเพื่อนบ้าน (ภาษาไทย ลาว และเวียดนาม) เนื่องจากไม่มีวรรณยุกต์

ประชากรในประเทศไทยที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทยมีจำนวน 1,400,000 คน กระจายตัวอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา อุบลราชธานี มหาสารคาม ร้อยเอ็ด สระแก้ว ปราจีนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา เป็นต้น (สุวิไล และคณะ, 2547: 84) คนแถบนี้เรียกตนเองว่า “ขแมร์เลอ” แปลว่า เขมรบน หรือเขมรสูง เพราะอยู่ในเขตที่ราบสูงทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ภาษาที่พูดย่อมมีความแตกต่างไปมากจากพวกเขมรต่ำจนพูดกันเกือบไม่รู้เรื่อง เพราะได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมากด้วย

โดยทั่วๆ ไปภาษาเขมรมีความคล้ายคลึงกับภาษาไทยในด้านคำและวากยสัมพันธ์ตำแหน่งการวางคำ การสร้างคำ การเรียงคำเข้าประโยค มีการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ และใช้ลักษณะนามสำหรับระบบเสียงหน่วยเสียงพยัญชนะและสระมีความแตกต่างกันบ้าง ความแตกต่างชัดเจนคือในเรื่องเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งเรื่องวรรณยุกต์นี้ กตัญญู (2525: 64) กล่าวว่า เขมรไม่ใช้วรรณยุกต์ ข้อนี้เป็นความแตกต่างที่เห็นได้ชัดมาก คือภาษาไทยมีวรรณยุกต์กำหนดความหมายของคำ

ภาษาเขมรถิ่นไทยที่พูดในจังหวัดสุรินทร์ หมายถึง ภาษาเขมรที่ใช้พูดเป็นภาษาพื้นบ้านของประชากรไทยเชื้อสายเขมรในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ในการประชุมเมื่อเดือนเมษายน 2530 เดือนพฤษภาคม2531 และเดือนมีนาคม 2532 ณ จังหวัดสุรินทร์ ได้มีการสร้างระบบการเขียนภาษาเขมรถิ่นไทยโดยใช้อักขระไทย ซึ่งใช้สำเนียงในตัวเมืองสุรินทร์เป็นหลักเกณฑ์ในการเขียน (คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2544: 82)

<u>เปรียบเทียบระบบเสียงในภาษาเขมรถิ่นไทยและภาษาไทย</u>

การกระจายเสียงวรรณยุกต์ขึ้นอยู่กับลักษณะต่างๆ ของภาษา ในภาษาไทยนั้นพยัญชนะต้นและชนิดของพยางค์เกี่ยวเนื่องกับการกระจายเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งอาจมีผลต่อผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยในการเรียนภาษาไทย เนื่องจากระบบเสียงและระบบพยางค์ที่ต่างของทั้งสองภาษาอาจมีผลต่อการออกเสียงวรรณยุกต์ของผู้พูดภาษาเขมรในจังหวัดสุรินทร์ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบระบบเสียงของภาษาทั้งสอง ซึ่งได้แก่

1. เสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายพยางค์
2. เสียงพยัญชนะควบกล้ำ
3. เสียงสระ
4. เสียงวรรณยุกต์

เสียงพยัญชนะต้นและท้ายพยางค์

ตารางที่ 2.1 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเขมรถิ่นไทย(อ.เมืองสุรินทร์)

ประเภทของเสียง \ ที่เกิดเสียง	ริมฝีปาก (Bilabial)	ริมฝีปากกับฟัน (Labio-dental)	ปุ่มเหงือก (Alveolar)	เพดานแข็ง (palatal)	เพดานแข็ง (Palatal)	เพดานอ่อน (Velar)	เส้นเสียง (Glottal)
เสียงระเบิด (Plosive)	p p^h		t t^h	c c^h [1]		k k^h	
	b		d				
เสียงกักเสียดแทรก (Affricate)							
เสียงนาสิก (Nasal)	m		n	ɲ [2]		ŋ	
เสียงเสียดแทรก (Fricative)		f	s				h
เสียงข้างลิ้น (Lateral)			l				
เสียงลิ้นกระดก (Flap)			r				
เสียงเปิด (Approximant)	w				j		

ที่มา: สุวิไล และอรวรรณ (2539)

หน่วยเสียงที่วงกลมไว้คือหน่วยเสียงพยัญชนะที่ไม่มีในภาษาไทย

[1]หน่วยเสียง /c/, /c^h/ เป็นเสียงระเบิด ไม่ก้อง เป็นเสียงกักสิถิลและธนิต ตามลำดับ ออกเสียงเป็นเสียงระเบิดทั้งตำแหน่งต้นพยางค์และท้ายพยางค์ เกิดที่เพดานแข็งคล้ายเสียง /จ/ แต่ต่างกันที่ ‘จ’ในภาษาไทยเป็นเสียงกึ่งเสียดแทรกเกิดที่เพดานแข็ง-ปุ่มเหงือกและเกิดเฉพาะตำแหน่งต้นพยางค์

[2]เป็นเสียงที่ไม่มีในภาษาไทย เป็นเสียงนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง(voiced palatal nasal) เป็นเสียง ญ ขึ้นจมูกแบบ /ญ/ ในภาษาถิ่นอีสานของไทย ตัวอักษรที่แทนหน่วยเสียงนี้มีทั้งในตำแหน่งพยัญชนะต้น และพยัญชนะท้ายพยางค์

ตารางที่ 2.2 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นและท้ายในภาษาเขมร

หน่วยเสียงที่เป็นพยัญชนะต้นพยางค์ 22 เสียง	หน่วยเสียงที่เป็นพยัญชนะท้ายพยางค์ 15 เสียง
/p/ , /pʰ/, /t/, /tʰ/, /c/, /cʰ/, /k/, /kʰ/, /ʔ/, /b/, /d/, /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/, /r/, /l/, /s/, /h/, /w/, /j/, /f/	/p/ , /t/, /c/, /k/, ///, /m/, /n/, /ɲ/, /ŋ/, /l/, /h/, /r/, /j/, /w/, /s/

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้งหมด 22 เสียงในภาษาเขมร สามารถเกิดในตำแหน่งต้นพยางค์ แต่มีหน่วยเสียงที่สามารถเป็นพยัญชนะท้ายพยางค์เพียง 15 เสียง หน่วยเสียงท้ายพยางค์ในภาษาเขมรมีมากกว่าในภาษาไทยถึง 5 เสียง หน่วยเสียงที่วงกลมไว้ในตารางข้างต้น คือ หน่วยเสียงที่ไม่มีในภาษาไทยในตำแหน่งเดียวกัน ได้แก่ [ɲ, l, h, r, s]

ตารางที่ 2.3 การออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ในภาษาเขมรออกเสียงต่างจากภาษาไทยในตำแหน่งเดียวกัน

เสียงท้ายพยางค์	การออกเสียงที่ท้ายพยางค์ภาษาเขมร	ตัวอย่างคำเขมร	ตัวอย่างคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทย
/r/	เสียงรัวลิ้น	นคร/nəkɔ:r/ แปลว่า เมือง	นคร/nák͡ɔ:n/ แปลว่า เมือง
/l/	เสียงลมออกข้างลิ้น	กบาล/kba:l/ แปลว่า ศรีษะ	กบาล/kàba:n/ แปลว่า ศรีษะ
/h/	เสียงปล่อยลมออก	สิงห์ /siŋh/ แปลว่า สิงโต	สิงห์ /sǐ ŋ/ แปลว่า สิงโต
/ɲ/	เสียงนาสิกลิ้นแตะที่เพดานแข็ง	เตียญ/tiəɲ/ แปลว่า ดึง	ไม่มีเสียง /ɲ/ ในภาษาไทย
/s/	เสียงเสียดแทรก	กระดาส /kradas/ แปลว่า กระดาษ	กระดาษ /kràdàt/ แปลว่า กระดาษ

ตารางที่ 2.4 เสียงพยัญชนะในภาษาไทยและอักขระไทย

ที่เกิดเสียง / ประเภทของเสียง	ริมฝีปาก (Bilabial)	ริมฝีปากกับฟัน (Labio-dental)	ปุ่มเหงือก (Alveolar)	เพดานแข็ง (palatal)	เพดานแข็ง (Palatal)	เพดานอ่อน (Velar)	เส้นเสียง (Glottal)
เสียงระเบิด (Plosive)	P (ป)		t (ต,ฏ)			k (ก) k^h	ʔ (อ)
	p^h (พ,ผ,ภ)		t^h (ท,ธ,ฑ,ถ,			(ข,ค,ฆ)	
	b (บ)		ฐ,ฒ) d (ด,ฎ)				
เสียงกักเสียดแทรก				tɕ (จ)			
(Affricate)				$tɕ^h$ (ช,ฉ)			
เสียงนาสิก (Nasal)	m (ม)		n (น,ณ)			ŋ (ง)	
เสียงเสียดแทรก		f (ฟ,ฝ)	s (ซ,ส,ษ,ศ)				h (ห,ฮ)
(Fricative)							
เสียงข้างลิ้น (Lateral)			l (ล,ฬ)				
เสียงลิ้นกระดก (Flap)			r (ร)				
เสียงเปิด	w (ว)				j (ย,ญ)		
(Approximant)							

ตารางที่ 2.5 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นและท้ายในภาษาไทย

หน่วยเสียงที่เป็นพยัญชนะต้น 21 เสียง	หน่วยเสียงที่เป็นพยัญชนะท้าย 9 เสียง
/p/ , /p^h/, /t/, /t^h/, /tɕ/ , /$tɕ^h$/, /k/, /k^h/, /ʔ/, /b/, /d/, /m/, /n/, /ŋ/, /r/, /l/, /s/, /h/, /w/, /j/, /f/	/p/, /t/, /k/, /m/, /n/, /ŋ/, /w/, /j/, /ʔ/

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทยทั้งหมด 21 เสียงเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะต้น แต่เป็นหน่วยเสียงที่ท้ายพยางค์ได้เพียง 9 เสียง เนื่องจากภาษาไทยมีกฎการรวมเสียงที่ท้ายพยางค์ด้วย (อภิลักษณ์, 2547: 108) ดังนี้

1. เสียงกักโฆษะและอโฆษะธนิตและ เสียงเสียดแทรก จะรวมหน่วยเป็นเสียงกักอโฆษะสิถิล ในตำแหน่งฐานกรณ์เดียวกันที่ท้ายพยางค์ เช่น

p^h, b, f > p / _]$_\sigma$ ได้แก่ ‘ภาพ’ ออกเสียง [p^ha:p] เป็นต้น

2. เสียง l, r จะกลายเป็นเสียง n ที่ท้ายพยางค์ คือ ไม่รัวลิ้นหรือกระดกลิ้น และไม่ลดสองข้างลิ้นลงให้ลมออกด้านข้างลิ้นได้ได้แก่ ‘กาล’ ออกเสียง [ka:n]

3. ไม่มีเสียงลมแทรกที่ท้ายพยางค์

<u>เสียงพยัญชนะกล้ำ</u>

คำเขมรที่มีพยัญชนะกล้ำเมื่อยืมเข้ามาในภาษาไทยจะกลายเป็นสองพยางค์ที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างจากคำไทยคำเดี่ยว ตัวอย่างเช่น “ขนม [k^han̆o:m]” เสียงวรรณยุกต์ต่างจาก “นม [no:m]”, “ถนน [t^han̆o:n]” เสียงวรรณยุกต์ต่างจาก “นน [no:n]”

1. <u>เสียงพยัญชนะกล้ำในภาษาเขมร</u>

เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาเขมรมี 3 แบบ ดังนี้ (Halle and Clements, 1983)

1.1 C_1C_2cluster โดยที่ C_1= [- son] [- aspirated] [- voiced] (นั่นคือ unaspirated stops (เสียงกักอโฆษะไม่พ่นลม) หรือ fricatives (เสียงเสียดแทรกอโฆษะไม่มีลม)

ดังนั้น C_1 เป็นเสียง /p, t, c, k, ʔ, f, s /

C_2= [- constricted glottal]

C_2 เป็นเสียง / p, p^h, t, t^h, c, c^h, k, k^h, b, d, m, n, ɲ, ŋ, r, l, s, w, j / นั่นก็คือเสียงพยัญชนะภาษาเขมรทุกเสียงยกเว้น /ʔ, h/

เช่น tb-/tbaŋ / แปลว่า “ทอ, สาน”, pr-/prak/ แปลว่า “เงิน”

1.2 C_1C_2cluster โดยที่ C_1= [+ aspirated] (เสียงมีลมทุกเสียง)

ดังนั้น C_1 เป็นเสียง / p^h, t^h, c^h, k^h, h /

C_2= [- spread glottis, - constricted glottis] (เสียงที่ไม่มีลมแทรกและไม่ใช่เสียงที่เส้นเสียงกัก)

C_2 เป็นเสียง / p, ʔ, t, c, k, b, d, m, n, ɲ, ŋ, r, l, s, w, j/

เช่น k^hs-/k^hsan/ แปลว่า “สงบ, ใจ”, p^hc-/p^hcət/ แปลว่า “สะดือ”

1.3 $C^ə_1C_2$cluster โดยที่ C_1 จะเป็น aspirated หรือมี feature Glottal ไม่ได้

นั่นคือ C_1 = [-spread glottal] [-constricted Glottal]

C_2 จะเป็น aspirated ไม่ได้

ดังนั้น C_2 = [-spread glottal]

2. <u>เสียงพยัญชนะกล้ำในภาษาไทย</u>

โครงสร้างผิวของพยางค์ในภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

$C_1(C_2)$ { V (V) (C_3) } นั่นคือ อาจมีรูปแบบพยางค์ได้ดังนี้

2.1 $C_1(C_2)$ V

2.2 $C_1(C_2)$ V V

2.3 $C_1(C_2)$ V C_3

2.4 $C_1(C_2)$ V V C_3

โดยที่ a. C_2 = {l, r, w}, และ ถ้า C_2= [w] แล้ว C_1 = [k, k^h]

b. *[α son] [α son]

c. C_3 = {m, n, ŋ, w, j, p, t, k, ʔ}

(Tumtavitikul, 1998 cited in Luksaneeyanawin, 1993)

นั่นคือ เสียงพยัญชนะควบกล้ำในพยางค์ไทยมีได้มากที่สุด 2 เสียงเท่านั้นในตำแหน่งต้นพยางค์ ไม่มีเสียงกล้ำที่ท้ายพยางค์และเสียงพยัญชนะกล้ำไม่สามารถเป็นเสียงกัก (stop) หรือเสียดแทรก (fricative) ทั้งคู่ และไม่สามารถเป็นเสียงเปิด (approximant) ทั้งคู่ ตัวอย่างเช่น *pt, *rl หรือ *kk เป็นรูปแบบที่ผิด

<u>เสียงสระ</u>

<u>ตารางที่ 2.6</u> สระในภาษาเขมรถิ่นไทยกับสระในภาษาไทย

<table>
<tr><th>สระเขมร</th><th>สระไทย</th></tr>
<tr>
<td>
<table>
<tr><th></th><th>- B</th><th colspan="2">+ B</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>- R</th><th>+ R</th></tr>
<tr><td>H</td><td>i</td><td>ɨ</td><td>u</td></tr>
<tr><td>MH</td><td>I[1]</td><td>ɤ</td><td>U[2]</td></tr>
<tr><td>M</td><td>e</td><td>ə</td><td>o</td></tr>
<tr><td>ML</td><td>ɛ</td><td>ʌ</td><td>ɔ</td></tr>
<tr><td>L</td><td></td><td>a</td><td>ɑ[3]</td></tr>
</table>
หมายเหตุ: +B = หลัง, -B = หน้า, +R = ห่อปาก, -R = ไม่ห่อปาก, H= สูง, MH = กึ่งสูง, M = กลาง, ML = กึ่งต่ำ, L = ต่ำ
สระเดี่ยวมีทั้งหมด 14 คู่เสียง เป็นสระสั้น-ยาวรวม 28 หน่วยเสียง
สระประสมมี 3 คู่เสียง ได้แก่ ia (เอียะ) ɨa (เอือะ) ua (อัวะ) โดยมีคู่สั้น-ยาว
หน่วยเสียงสระที่ไม่มีในภาษาไทย
[1] /ɪ / (อิ̞) เป็นสระหน้ากึ่งสูง
[2] /ʊ/ (อุ̝) เป็นสระหลังกึ่งสูง
[3] /ɑ / (อ๊อ̟) เป็นสระหลังต่ำ
</td>
<td>
<table>
<tr><th></th><th>- B</th><th colspan="2">+ B</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>- R</th><th>+R</th></tr>
<tr><td>H</td><td>i</td><td>ɯ</td><td>u</td></tr>
<tr><td>M</td><td>e</td><td>ɤ</td><td>o</td></tr>
<tr><td>L</td><td>æ</td><td>a</td><td>ɔ</td></tr>
</table>
หมายเหตุ: +B = หลัง, -B = หน้า, +R = ห่อปาก, -R = ไม่ห่อปาก, H= สูง, MH = กึ่งสูง, M = กลาง, ML = กึ่งต่ำ, L = ต่ำ
สระเดี่ยวมีทั้งหมด 9 คู่เสียง เป็นเสียงสระสั้น-ยาวรวม 18 หน่วยเสียง
สระประสมมี 3 คู่เสียง ได้แก่ ia (เอีย) ɨa (เอือ) ua (อัว) โดยมีคู่สั้น-ยาว
เสียงสระกลางในภาษาเขมรมี 5 เสียง ส่วนภาษาไทยมี 3 เสียง
หมายเหตุ: สัญลักษณ์ที่เลือกใช้แทนเสียงแต่ละภาษาอาจทำให้เกิดความกำกวมในเรื่องตำแหน่งการออกเสียงสระ เช่น ภาษาไทยสระสูง หลังและกลางหลังไม่ห่อปากในระบบเสียงอาจเลือกสัทอักษร /ɯ/ หรือ /ɤ/ และ /ɨ/ หรือ/ə / ตามลำดับซึ่งในระบบเสียงถือว่าไม่แตกต่างกัน
</td>
</tr>
</table>

วรรณยุกต์ไทย

ระดับสูงต่ำของเสียงในภาษาพูดจะจัดเป็นหน่วยเสียงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าระดับเสียงต่างๆ นั้นสามารถเกิดในบริบทเดียวกัน แล้วทำให้เกิดความหมายของคำเกิดความแตกต่างกันได้หรือไม่ ในภาษาไทยระดับเสียงสูงต่ำของคำ เรียกว่า วรรณยุกต์ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คำ 2 คำ ซึ่งมีส่วนประกอบอื่นๆ คือ พยัญชนะ สระ และตัวสะกด อย่างเดียวกัน มีความหมายต่างกันได้ วรรณยุกต์ในภาษาไทยจึงจัดเป็นหน่วยเสียงเรียกว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ หน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นหน่วยเสียงซ้อน สัทอักษรที่ใช้จึงเลือกรูปเครื่องหมายเขียนซ้อนข้างบนหน่วยเสียงสระ (กาญจนา, 2524: 98)

เสียงวรรณยุกต์หรือเสียงสูง-ต่ำในการพูด เกิดได้ด้วยการสั่นของเส้นเสียงในอัตราต่างๆ กัน (ความถี่ต่ำเสียงก็ต่ำ) วรรณยุกต์จึงต้องเกิดในขณะที่เส้นเสียงยังสั่นอยู่ นั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลงเสียงขึ้น-ลงจะเกิดขึ้นได้ เมื่อเสียงพูดเป็นเสียงก้อง ซึ่งก็เป็นอยู่แล้ว เพราะแต่ละพยางค์ของการพูดประกอบด้วยเสียงสระซึ่งเป็นเสียงก้อง จึงสามารถดัดแปลงเสียงสระของพยางค์ให้สูงต่ำได้ สระซึ่งเป็นแกนของพยางค์มีระดับเสียงสูง-ต่ำอย่างใด เสียงอื่นในพยางค์ก็ย่อมเป็นระดับเสียงนั้นไปด้วย เหตุด้วยวิธีปรากฏของเสียงสูง-ต่ำในภาษาไทยเป็นอย่างนี้ จึงจัดหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น “หน่วยเสียงซ้อน” ซึ่งหมายความว่าออกเสียงพร้อมพยางค์ (พิศศรี, 2544: 14 อ้างถึงใน กาญจนา, 2541)

ลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่มีความถี่ของเสียงค่อนข้างคงที่ตลอดพยางค์ เรียกว่า วรรณยุกต์ระดับ(level tone) ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ เอก สามัญ และโท กับประเภทที่มีการขึ้นหรือตกของระดับความถี่ของเสียง กล่าวคือ มีการเอื้อนเสียงขึ้นหรือลง ในช่วงพยางค์หนึ่งๆ เรียกว่า วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ (contour tone) ได้แก่ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ตรีและจัตวา ดังรายละเอียดในตารางและแผนภูมิแสดงเสียงวรรณยุกต์ต่อไปนี้

ตารางที่ 2.7 ลักษณะหน่วยเสียงวรรณยุกต์ไทย

เสียงวรรณยุกต์	ชนิดหน่วยเสียง	ลักษณะเสียง	เสียงวรรณยุกต์	ชนิดหน่วยเสียง	ลักษณะเสียง
เอก ก่อ	ระดับต่ำ (low tone) / ̀ /	มีต้นเสียงกลางๆ แล้วลดต่ำลงเล็กน้อยอย่างรวดเร็ว	ตรี ก๊อ	ระดับสูง (high tone) / ́ /	ตอนต้นสูงกว่ากลาง ค่อยๆ ต่ำลงและสูงขึ้นในช่วงปลาย
สามัญ กอ	ระดับกลาง (mid tone) (ไม่มีสัทอักษร)	มีต้นเสียงกลางๆคงอยู่ระดับนั้นจนปลายๆ พยางค์จึงลดต่ำลงเล็กน้อย			
โท ก้อ	เปลี่ยนตก (falling tone) / ̂ /	เริ่มสูงมากแล้วจึงลดต่ำลงเป็นเสียงตก	จัตวา ก๋อ	เปลี่ยนขึ้น (rising tone) / ̌ /	เริ่มต่ำกว่ากลางมักลดลงเล็กน้อยก่อนจะเปลี่ยนเสียงขึ้นสูงมากอย่างรวดเร็ว

ที่มา: ดัดแปลงจากภาพที่ 2.1

เสียงวรรณยุกต์ทั้งห้าเมื่อนำมาทำเป็นกราฟจะได้ลักษณะดังรูปที่ 2.1

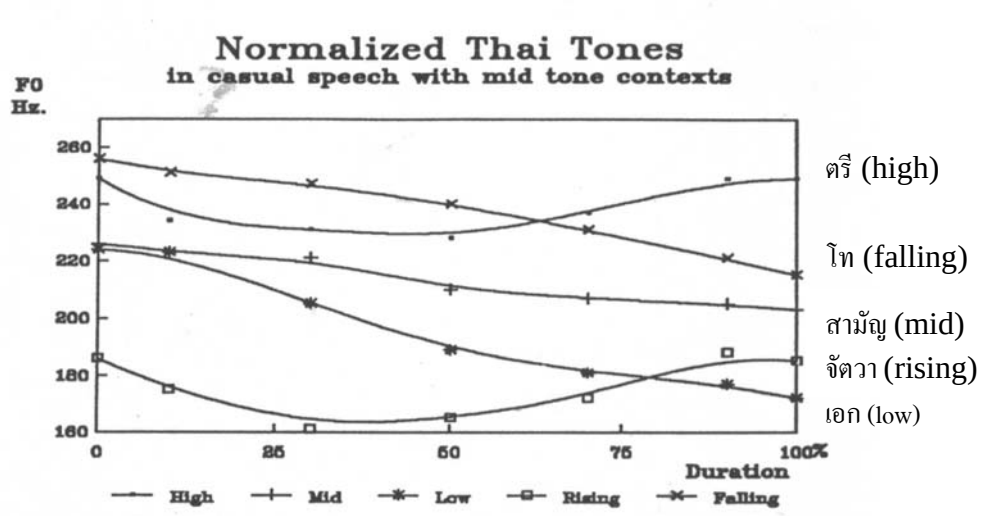

ภาพที่ 2.1 กราฟแสดงรูปของวรรณยุกต์ไทยทั้งห้าเสียงของผู้หญิงอายุประมาณ 35 ปี

ที่มา: Tumtavitikul (1992: 257)

เสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยสัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายและพยัญชนะต้น ระบบเสียงกับระบบพยางค์ที่ต่างไป จึงอาจทำให้การออกเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างได้

<u>การกระจายเสียงวรรณยุกต์</u>

เนื่องจากพยางค์บางพยางค์มีผลต่อการจำกัดของเสียงวรรณยุกต์ เพราะพยัญชนะต้นและลักษณะพยางค์เสียงปิดท้ายพยางค์มีผลต่อการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย การกระจายเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยยังมีชนิดของพยางค์และพยัญชนะต้นเป็นปัจจัยสำคัญ (Tamtavitikul, 1992 อ้างถึงใน Gandour, 1976) ดังนี้

<u>ตารางที่ 2.8</u> การกระจายเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยในพยางค์เปิดหรือปิดท้ายพยางค์ด้วยเสียงเปิด ในพยางค์เปิดหรือปิดท้ายพยางค์ด้วยเสียงเปิด โดยมีรูปแบบพยางค์ ดังนี้
C_1 (C_2) V {(V) (C_3)} โดย C_3 = m, n, ŋ, w, j

พยัญชนะต้น	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ (Mid)	เอก (Low)	โท (Falling)	ตรี (High)	จัตวา (Rising)
เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก อโฆษะมีลม ได้แก่ / p^h, t^h, k^h, $tɕ^h$ /	x	x	x	x	x
เสียงกักอโฆษะไม่มีลมและ เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก โฆษะไม่มีลม ได้แก่ / p, t, k, b, d, tɕ, ʔ /	x	x	x	(x)	(x)
เสียงเปิด (sonorants) นั่นคือ เสียงนาสิก เสียงไหลและเสียงกึ่งสระ ได้แก่ / m, n, ŋ, f, s, h, l, r, w, j /	x	x	x	x	x

<u>ตารางที่ 2.9</u> การกระจายเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยในพยางค์ที่ปิดท้ายด้วยเสียงกักและมีสระเสียงสั้น ในพยางค์ที่ปิดท้ายด้วยเสียงกักและมีสระเสียงสั้น โดยมีรูปแบบพยางค์ดังนี้ $C_1 (C_2) V C_3$ โดย C_3 = p, t, k, /

พยัญชนะต้น	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ (Mid)	เอก (Low)	โท (Falling)	ตรี (High)	จัตวา (Rising)
เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก อโฆษะมีลม ได้แก่ / $p^h, t^h, k^h, tɕ^h$ /		x		x	
เสียงกักอโฆษะไม่มีลมและ เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก โฆษะไม่มีลม ได้แก่ / p, t, k, b, d, tɕ, ʔ /		x		(x)	
เสียงเปิด (sonorants) นั่นคือ เสียงนาสิก เสียงไหลและเสียงกึ่งสระ ได้แก่ / m, n, ŋ, f, s, h, l, r, w, j /		(x)		x	

<u>ตารางที่ 2.10</u> การกระจายเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยในพยางค์ที่ปิดท้ายด้วยเสียงกักและมีสระเสียงยาว ในพยางค์ที่ปิดท้ายด้วยเสียงกักและมีสระเสียงยาว โดยมีรูปแบบพยางค์ดังนี้ $C_1 (C_2) V V C_3$ โดย C_3 = p, t, k

พยัญชนะต้น	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ (Mid)	เอก (Low)	โท (Falling)	ตรี (High)	จัตวา (Rising)
เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก อโฆษะมีลม ได้แก่ / $p^h, t^h, k^h, tɕ^h$ /		x	x	(x)	
เสียงกักอโฆษะไม่มีลมและ เสียงกักและเสียงกึ่งเสียดแทรก โฆษะไม่มีลม ได้แก่ / p, t, k, b, d, tɕ, ʔ /		x		(x)	
เสียงเปิด (sonorants) นั่นคือ เสียงนาสิก เสียงไหลและเสียงกึ่งสระ ได้แก่ / m, n, ŋ, f, s, h, l, r, w, j /		(x)	x	(x)	

C_2 คือ พยัญชนะกล้ำในพยางค์ควบกล้ำ

(X) คือ เกิดได้น้อยมาก ส่วนใหญ่มักเป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศ (non-Indic foreign loans) และคำเลียนเสียงธรรมชาติ (Onomatopoetic words) ไม่มีคำไทย

การเรียนรู้ภาษาที่สอง

การศึกษาอย่างเป็นระบบในเรื่องการเรียนรู้ภาษาที่สองของมนุษย์เริ่มขึ้นไม่นานมานี้ราวปลายศตวรรษที่ 20 คำว่า “ภาษาที่สอง” หมายถึง ภาษาใดๆ ที่เรียนหลังจากภาษาแม่ ไม่จำเป็นต้องเป็นภาษาที่สอง อาจเป็นภาษาที่สามหรือสี่ก็ได้ ดังนั้น คำว่า “การเรียนรู้ภาษาที่สอง”นั้นหมายถึง วิธีที่มนุษย์เรียนรู้ภาษาที่นอกเหนือจากภาษาแม่ไม่ว่าเรียนในหรือนอกชั้นเรียน

Ellis (2000: 30) สำรวจการเรียนรู้ภาษาที่สองโดย การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พบว่า ข้อผิดพลาดนั้นเกิดอย่างเป็นระบบและสะท้อนให้เห็นขั้นตอนการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเรียนภาษาที่สอง คือ การแทรกแซงของภาษาแม่

พรชุลี (2541: 13) ได้ยกรายการองค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับการสอนภาษาที่สองของ Lightbown (1985) ซึ่งได้มาจากผลการวิจัยซึ่งสรุปได้ว่า ทุกคนสามารถได้มาซึ่งภาษาที่สอง ไม่ว่าจะเป็นเด็กเล็ก โต เด็กวัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ ในระดับแตกต่างกัน การเรียนภาษาที่สองมีขั้นตอนที่ชัดเจน และสามารถทำนายได้ หมายความว่า ผู้เรียนจะต้องเข้าใจและสามารถใช้โครงสร้างเบื้องต้นก่อนที่จะเรียนรู้และเข้าใจระดับที่สูงขึ้นต่อไป ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติทำให้เรียนภาษาได้อย่างสมบูรณ์แบบ สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ การได้มาซึ่งภาษาจะมีขีดจำกัดคือไม่สามารถจะเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดีเท่ากับเจ้าของภาษา

จากบทความเรื่อง “The Study of Learner English” ของ Jack C Richard และ Gloria P Sampson (1974: 3) กล่าวถึงปัจจัย 7 ประการที่อาจส่งผลต่อระบบการเรียนภาษาที่สอง นั่นคือ

1. การถ่ายโอนทางภาษา (Language Transfer)

ประโยคในภาษาเป้าหมายอาจแสดงถึงการแทรกแซงของภาษาแม่ การวิเคราะห์การแทรกแซงเป็นการวิเคราะห์ประโยคที่ผิดปกติในภาษาเป้าหมายว่าได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่ของผู้เรียนหรือไม่อย่างไร นักภาษาศาสตร์เปรียบต่างระหว่างภาษาเป้าหมายกับภาษาแม่ George (1971), Lance (1969) และ Brudhiprabha (1972) พบว่า ประมาณหนึ่งในสาม ของประโยคผิดที่ผู้เรียนภาษาที่สองมีเกิดจากการถ่ายโอนทางภาษา

2. <u>การแทรกแซงภายในภาษาเป้าหมาย (Intralingual Interference)</u>

การแทรกแซงภายในภาษาเป้าหมาย หมายถึง ข้อผิดพลาดของผู้เรียนที่เกิดจากโครงสร้างหรือลักษณะของตัวภาษาเป้าหมายเอง ถ้าเป็นผู้เรียนที่มาจากหลากหลายภาษาแม่ อาจมีข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแทรกแซงภายในภาษาคล้ายกันในการเรียนภาษาที่สองเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การเติม ‘s’ ในคำนามพหูพจน์ในภาษาอังกฤษ อาจเป็นข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนภาษาที่สองมีเหมือนกันทั้งๆ ที่มีภาษาแม่ต่างกัน โดยเติม ‘s’ ให้กับคำนามพหูพจน์ทุกตัวเหมือนกันหมดทั้งๆ ที่อาจมีคำยกเว้น เช่น ‘goose’ ซึ่งพหูพจน์ต้องเป็น ‘geese’ ไม่ใช่ ‘gooses’ เป็นต้น

3. <u>สถานการณ์การใช้ภาษาในสังคม (Sociolinguistic Situation)</u>

การใช้ภาษาในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันมีผลให้เกิดความแตกต่างด้านระดับและชนิดของการเรียนภาษา ซึ่งเห็นได้จากผลกระทบของสิ่งแวดล้อมต่อภาษาของผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับชุมชนของภาษาเป้าหมาย และตัวบ่งชี้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเอกลักษณ์ทางภาษา มักจะเน้นไปที่โอกาสในการใช้จริงกับการพัฒนาของผู้เรียน สถานการณ์ที่ต่างกันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดที่ต่างกัน (Sampson, 1971)

4. <u>วิธีการ (Modality)</u>

วิธีการในที่นี้ คือ วิธีการเข้าถึงภาษาเป้าหมายและวิธีการใช้ภาษาเป้าหมาย Vildomec (1963) สังเกตว่า การแทรกแซงมักเกิดขึ้นในด้านการใช้ภาษามากกว่าด้านการรับภาษา เราพบอิทธิพลของภาษาแม่ในการพูดภาษาที่สองมากกว่าพบอิทธิพลของภาษาแม่ในการเข้าใจภาษาที่สอง

5. <u>อายุ (Age)</u>

ความสามารถบางประการในการเรียนของเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเด็กพัฒนาการตามวัยและการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลต่อการเรียนภาษา ความสามารถในการจำของเด็กจะพัฒนาตามอายุ และเด็กจะมีแนวคิดเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามพัฒนาการของสมองและใช้แนวคิดเหล่านี้ไปตีความประสบการณ์ ผู้ใหญ่มีการเตรียมตัวในการเรียนภาษาดีกว่าเด็ก เนื่องจากมีความจำและความคิดที่เป็นรูปธรรมดีกว่า และสามารถสร้างแนวคิดใหม่ๆ ได้มากกว่า แต่เด็กสามารถเลียนเสียงพูดได้ดีกว่าผู้ใหญ่

6. <u>การต่อเนื่องของระบบประมาณ (Successions of Approximative Systems)</u>

ระบบประมาณภาษา คือ ระบบไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมาย (ภาษาที่สอง) ของผู้เรียน ซึ่งจะพัฒนาต่อเนื่องเข้าใกล้ระบบไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมาย ระบบนี้มักไม่คงที่ในแต่ละคน เนื่องจากสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน การรับรู้ด้านศัพท์ เสียง และประโยคใหม่ๆ จึงต่างกันไป เนื่องจากในการศึกษาระบบการเรียนรู้ภาษาที่สองมักจะทำด้านการใช้ภาษา (production) มากกว่า ความเข้าใจภาษา (comprehension) จึงเกิดคำถามที่ว่าไวยากรณ์ที่ผู้เรียนเข้าใจจากการได้ฟังการพูดนั้น เป็นอันเดียวกันกับที่ผู้เรียนใช้พูดหรือไม่ เนื่องจากวิธีการ (modality) ในข้อ4 ข้างต้น อาจมีอิทธิพลต่อชนิดของระบบการพัฒนาการเรียนรู้

7. <u>ลำดับสากลของความยากง่าย (Universal Hierarchy of Difficulty)</u>

ปัจจัยด้านนี้ได้รับความสนใจน้อยในการศึกษาการเรียนรู้ภาษาที่สอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับความยากง่ายด้านเสียง ประโยค ความหมาย และโครงสร้างของภาษาเป้าหมาย รูปแบบบางอย่างเรียนรู้ได้ยากไม่ว่าผู้เรียนจะมีภูมิหลังภาษาแม่อย่างไร มีข้อสันนิษฐานว่าความยากง่ายของภาษาเป้าหมายนี้อาจมีอิทธิพลต่อลำดับการเรียนและการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่สอง

<u>การวิเคราะห์เปรียบต่าง</u>

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการเปรียบเทียบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกลางระหว่างคนไทยเชื้อสายเขมรกับคนไทยกรุงเทพฯ การวิเคราะห์เปรียบต่าง (Contrastive Analysis) จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องศึกษาเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์ผลระหว่างกลุ่มทดลองสองฝ่าย

James (1980, 1987) เสนอทฤษฎีการวิเคราะห์เปรียบต่างภาษา(Contrastive Analysis (CA)) กล่าวถึงการศึกษาเรื่องการพูดทวิภาษา (Bilingualism) ว่าทฤษฎีการวิเคราะห์เปรียบต่างภาษาศึกษาภาวะทวิภาษาในตัวปัจเจกชนที่พูดสองภาษา (individual Bilingualism) ไม่ได้เป็นการศึกษาภาวะทวิภาษาในสังคม (Societal Bilingualism) อีกทั้งเป็นการศึกษาผลกระทบของภาษาแม่ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองในตัวผู้พูด (แปลสรุปโดยผู้ทำวิจัย, 2548)

อภิลักษณ์ (2540: 7) แปลจาก James (1980) ซึ่ง กล่าวถึงเรื่องการวิเคราะห์เปรียบต่าง (contrastive analysis) กับการรู้สองภาษา (Bilingualism) ว่าการวิเคราะห์เปรียบต่างเป็นการศึกษาอันตรภาษาลักษณะหนึ่ง หรือบางทีเรียกว่า ‘Interlinguistics’ ซึ่งคล้ายกับการศึกษาเรื่องการรู้สองภาษา ภาวการณ์รู้สองภาษามี 2 ลักษณะ

1. การรู้สองภาษาของสังคมหรือชุมชน คือ การใช้ภาษาอย่างเท่าเทียมกันในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือที่เรียกว่า ภาวะสองภาษาในสังคม (Societal Bilingualism)

2. การรู้สองภาษาของบุคคลคนเดียว คือ คนๆ นั้นมีความรู้ความสามารถ หรือสามัตถิยะทางภาษาของ 2 ภาษาเท่าเทียมกัน เราเรียกว่าภาวะสองภาษาส่วนบุคคล (Individual Bilingualism) การวิเคราะห์เปรียบต่างสนใจภาวะสองภาษาส่วนบุคคล คือ ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาของคนๆ หนึ่ง ที่เปลี่ยนสภาพจากการรู้ภาษาเดียว (Monolingual) มาเป็นผู้รู้สองภาษา (Bilingual) หรือเป็นการศึกษากระบวนการเรียนรู้สองภาษา(Bilingualization) นั่นเอง

นอกจากนี้ในเรื่องการรู้สองภาษา เรามักจะศึกษาการรบกวน (Interference) ที่ภาษาแรก หรือภาษาแม่มีต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองและทิศทางการรบกวนมักจะเป็น NL (ภาษาแม่) ต่อ FL (ภาษาต่างประเทศ) หรือ L1 (ภาษที่ 1) ต่อ L2 (ภาษาที่ 2) นั่นเอง การวิเคราะห์เปรียบต่างก็สนใจเช่นเดียวกันว่า NL (ภาษาแม่) มีผลกระทบ (รบกวน) การเรียนรู้ FL (ภาษาต่างประเทศ) ในส่วนบุคคลของคนหนึ่งๆ อย่างไร

ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงต้องศึกษาการรบกวน (Interference) ของภาษาเขมรถิ่นไทย ซึ่งเป็นภาษาแม่ที่มีผลต่อการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยกลางของคนไทยเชื้อสายเขมร จังหวัดสุรินทร์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมีดังนี้

อรุณี (2532) ได้ศึกษาการแปรของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 55-60 ปี กลุ่มอายุ 35-40 ปี กลุ่มอายุ 15-20 ปี จากการวิเคราะห์พบว่า มีรูปแปรวรรณยุกต์โท 5 รูปแปร ซึ่งต่างอายุก็ใช้รูปแปรต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยกลุ่มอายุ 15-20 ปีนั้น ใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลาง ซึ่งเป็นแบบใหม่กันมากที่สุด สรุปได้ว่ารูปวรรณยุกต์โทมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาอย่างเห็นได้ชัด

ปิยฉัตร (2533) ได้ศึกษาลักษณะเชิงกลสัทศาสตร์ของวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยดูการแปรตามกลุ่มอายุ ลักษณะเชิงกลสัทศาสตร์ที่ศึกษาได้แก่ ค่าความถี่มูลฐานเฉลี่ย พิสัยของค่าความถี่มูลฐาน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่มูลฐาน และค่าระยะเวลาของค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ทั้ง 5 หน่วยเสียงในคำพูดเดี่ยว ผลการวิเคราะห์กลุ่มทดลอง 3 กลุ่มพบว่า พิสัยของค่าความถี่มูลฐาน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์สามัญ และจัตวาไม่มีการแปรอย่างมีนัยสำคัญ แต่วรรณยุกต์บางวรรณยุกต์มีการแปรระหว่างกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญ เช่น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงค่าความถี่มูลฐานของวรรณยุกต์ตรีและโทของกลุ่ม 50-60 ปี และกลุ่ม 30-40 ปี แตกต่างจากกลุ่ม 10-20 ปี

จากการที่ ผณินทรา (2544) ได้ศึกษาเรื่อง หน่วยจังหวะกับการแปรของวรรณยุกต์ในคำพูดต่อเนื่องภาษาไทย และพบว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์เสียงตรีได้เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ทำการวิจัยการเปลี่ยนแปลงสัทลักษณะของวรรณยุกต์เสียงตรีในภาษาไทยในคำพูดเดี่ยวพยางค์เดียว โดยเน้นการประมวลและสังเคราะห์ความรู้จากการศึกษาเชิงกลสัทศาสตร์จากผลงานวิจัยต่างๆ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1911-2000 รวมระยะเวลา 90 ปี และพบว่า สัทลักษณะของวรรณยุกต์เสียงตรีได้เปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านระดับเสียงสูงต่ำ (pitch height) และการขึ้นลงของระดับเสียง (pitch contour) ในลักษณะสลับทิศทาง คือ จากเสียงสูง-ตก เป็น กลาง-ขึ้น น่าจะจัดวรรณยุกต์ตรีให้เป็นวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับจากเดิมที่เป็นวรรณยุกต์ระดับ

ผณินทรา (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสัทลักษณะของวรรณยุกต์ 3 หน่วยเสียงในภาษาไทย คือ วรรณยุกต์โท ตรี และจัตวา ที่ออกเสียงโดยกลุ่มผู้พูดอายุมากกว่า 80 ปี และต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนผู้พูดสมัยรัชกาลที่ 6 และผู้พูดรุ่นเล็กในปัจจุบัน ตามลำดับ และพบว่า สัทลักษณะของ

เมื่อดูจากงานวิจัยด้านวรรณยุกต์ที่ผ่านมา จะพบว่า วรรณยุกต์ภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านสัทลักษณะของวรรณยุกต์ตลอดเวลา คนต่างวัยกันก็มีรูปแบบการแปรของวรรณยุกต์ที่ต่างกันไป โดยเฉพาะวรรณยุกต์โทและตรีมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ทำให้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลตรงจากการออกเสียงคนกรุงเทพฯในปัจจุบันเพื่อมาเปรียบเทียบกับเสียงของคนสุรินทร์ การเปรียบเทียบคนรุ่นเดียวกันที่เกิดในช่วงเดียวกันจะมีความเหมาะสมกว่าที่จะเก็บข้อมูลเพียงคนสุรินทร์แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลต่างเวลาที่พูดโดยคนกรุงเทพฯ เนื่องจากได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปรเสียงอดีตต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันมาโดยตลอด (อรุณี, 2532) และที่น่าสนใจคืองานวิจัยที่ผ่านมานี้ส่วนใหญ่จะพิจารณาศึกษาลักษณะเสียงวรรณยุกต์โดยมีอายุเป็นตัวแปรสำคัญ แต่ไม่ได้กล่าวถึงปัจจัยอื่นๆ ด้านเพศ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่มีต่อการแปรของเสียงวรรณยุกต์

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของผู้พูดทวิภาษาที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมีดังนี้

สมจิตต์ (2530) ได้ศึกษาความก้าวหน้าในการอ่านออกเสียงการผันวรรณยุกต์หลังการสอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกหัด ของนักเรียนที่พูดภาษาเขมร ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสุรินทร์ โดยหลังจากจบการสอนซ่อมเสริม ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบชุดเดียวกันกับที่ทำก่อนสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านออกเสียงการผันวรรณยุกต์ก่อนและหลังการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผลระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชายนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ภาวิณี (2532) ได้ทำการศึกษาสภาพการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 ในด้านการเตรียมการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการสอนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กลุ่มทักษะภาษาไทย สภาพและปัญหาอื่นๆ ได้ผลการวิจัยสรุปว่า ด้านการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนบางกิจกรรม ครูจะเน้นการฟังและการเข้าใจความหมายที่ครูพูด ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะพูดภาษาเขมรกับนักเรียน แต่นักเรียนตอบเป็นภาษาไทย แล้วยังพบว่า ทักษะที่จำเป็นในการสอนภาษาไทย คือ การฟัง ดังนั้น ศูนย์สื่อการสอนจึงมีความสำคัญเพื่อเพิ่มทักษะการฟังของนักเรียน และสำหรับด้านการออกเสียงของนักเรียนนั้น ถ้านักเรียนมีปัญหาด้านนี้ ครูจะออกเสียงให้ฟังแล้วให้นักเรียนฝึกพูดตาม ส่วนด้านการประเมินผล

พิณรัตน์ (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาของคน “ลาว” คน “ญ้อ” และคน “ผู้ไท” ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เพื่อดูว่า ผู้พูดภาษาต่างๆ ในตระกูลเดียวกันที่อาศัยบริเวณใกล้เคียงกันและมีการติดต่อไปมาหาสู่กันจะยังคงรักษาความแตกต่างของระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ไว้มากน้อยเพียงใด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การศึกษาด้านวรรณยุกต์สามารถแสดงให้เห็นรูปแบบผสมผสานระหว่างกลุ่มชนและภาษาของกลุ่มชนที่อยู่ในตระกูลภาษาเดียวกันและอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน

วิไลลักษณ์ (2543) ศึกษาเกี่ยวกับวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ในคำพูดเดี่ยวและคำพูดต่อเนื่องที่พูดโดยคนไทย คนแต้จิ๋ว และคนซิกข์ จากผลการศึกษาพบว่า ระบบวรรณยุกต์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่พูดโดยคนทั้งสามกลุ่มเหมือนกัน แต่สัทลักษณะวรรณยุกต์ต่างกัน วรรณยุกต์ภาษาไทยที่ออกโดยคนแต้จิ๋วและคนซิกข์ที่ปรากฏอยู่ในคำพูดเดี่ยวนั้นเหมือนกับที่ออกโดยคนไทย แต่ที่ปรากฏในคำพูดต่อเนื่องนั้นต่างกัน วรรณยุกต์ที่มีปัญหาสำหรับคนแต้จิ๋วคือ วรรณยุกต์สามัญและเอก สำหรับคนซิกข์ คือ วรรณยุกต์ตรี และยังพบอีกว่า คนแต้จิ๋วและคนซิกข์นำสัทลักษณะของวรรณยุกต์บางลักษณะในภาษาแม่มาใช้กับการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สอง

ปนิฎฐา (2544) ได้วิเคราะห์และเปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ของภาษาไทยอีสานที่ใช้พูดเป็นภาษากลาง (lingua franca) ซึ่งพูดโดยคนไทยอีสาน คนเขมร และคนกูยในหมู่บ้านท่าคอยนาง ตำบลสวาย อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีษะเกษ ผลการศึกษาพบว่า คนเขมรมีจำนวนระบบวรรณยุกต์และจำนวนของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่างจากคนไทยอีสานและคนกูย คือ มีระบบวรรณยุกต์ 3 ระบบ โดยแบ่งเป็นระบบวรรณยุกต์แบบที่มี 4 หน่วยเสียง 5 หน่วยเสียง และ 6 หน่วยเสียง คนเขมรและคนกูยมีระบบวรรณยุกต์ย่อยหลากหลายกว่าคนไทยอีสาน แต่ก็ยังมีลักษณะเด่นของภาษาไทยอีสานที่เรียกว่า “บันไดลาว” ปรากฏอยู่ สำหรับสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์พบว่าคนเขมรและคนกูยนั้นมีการแปรของเสียงเกิดขึ้น ซึ่งเนื่องจากอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐาน และอาจมาจากอิทธิพลของภาษาแม่ด้วย นอกจากนั้นยังได้ข้อสรุปอีกว่า ภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์สามารถใช้เสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์สำคัญในการจำแนกภาษาของคนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีการสัมผัสทางภาษาได้ เนื่องจากแต่ละกลุ่มจะมีสำเนียงต่างกันไป

จากงานวิจัยที่เน้นการศึกษาวรรณยุกต์ไทยในผู้พูดภาษาถิ่นต่างๆ เป็นภาษาแม่พบว่า วรรณยุกต์ไทยเป็นปัญหาหนึ่งในการออกเสียงของผู้พูดที่มีภาษาแม่เป็นภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยมาตรฐาน เนื่องจากอิทธิพลภาษาแม่ที่มีระบบเสียงต่างจากภาษาไทย ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของประเด็นที่จะศึกษาการออกเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยทั้ง 5 เสียงของผู้พูดคนไทยเชื้อสายเขมรที่พูดภาษาเขมรถิ่นสุรินทร์เป็นภาษาแม่ในจังหวัดสุรินทร์ และคาดว่างานวิจัยนี้จะแสดงผลและปัญหาในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งในที่นี้ คือ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย ซึ่งจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้พูดภาษาถิ่นอื่นๆ เป็นภาษาแม่ได้อีกด้วย